

dosarul nr. 2rac-84/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Gr. Cazacu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cojocar Maria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de asociații Societății cu Răspundere Limitată „Farmacia 89 Sănătate” (în proces de lichidare) împotriva Comisiei de lichidare a Societății cu Răspundere Limitată „Farmacia 89 Sănătate” și lichidatorului Balan Vladimir cu privire la reorganizarea societății comerciale și repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Cojocar Maria și apelul declarat de Cojocar Igor, și a fost menținută hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă

La 11 octombrie 2011 asociații SRL „Farmacia-89 Sănătate” în proces de lichidare - Cojocar Maria, Cojocar Igor, Cacianov Svetlana, Voitovici Iurii, Voitovici Alexandru, Jardan Ioana, Cazacu Rodica, Rustanovici Lilia, Rustanovici Oxana, Rustanovici Elena, Mardari Nicolae, Istrati Feodora, s-au adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către Comisia de lichidare a SRL „Farmacia 89 Sănătate” și lichidatorul Balan Vladimir cu privire la reorganizarea societății comerciale SRL „Farmacia-89 Sănătate”, încasarea din contul membrilor comisiei de lichidare a sumei prejudiciului material în mărime de 49813,50 de lei, a prejudiciului pentru folosirea patrimoniului societății în interese personale în mărime de 253 000 de lei, a prejudiciului cauzat prin locațiunea întreprinderii în sumă de 92 000 de lei, precum și încasarea prejudiciului material cauzat prin administrarea incorectă a societății în sumă totală de 55 949 de lei (f.d.31-33 vol. 1).

În motivarea acțiunii reclamanților a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Economice din 26.11.2009 a fost intentată procedura de lichidare în privința SRL „Farmacia-89 Sănătate” și a fost desemnată Comisia de lichidare în componența solicitată de reclamanți.

Au susținut că prin decizia din 16 martie 2010 a Curții de Apel Chișinău s-a modificat componența Comisiei de lichidare și a fost inclus administratorul SRL „Farmacia-89 Sănătate” - Cojocaru Maria, în rest hotărârea din 26 noiembrie 2009 a Judecătoriei Economiei a fost menținut fără modificări.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 30 septembrie 2010 a menținut decizia din 16 martie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

Au menționat că SRL „Farmacia-89 Sănătate” este fondată în 1996 în rezultatul privatizării întreprinderii de stat „Farmacia-89 Sănătate”. La privatizare au participat 139 persoane fizice, care au devenit fondatorii SRL „Farmacia-89 Sănătate”.

Au susținut că legislația RM din 1996 nu prevedea o limită a numărului de asociați. Au afirmat că SRL „Farmacia-89 Sănătate” nu este falimentară, insolubilă, nu are datorii față de buget și de furnizori.

Cu scopul înstrăinării patrimoniului societății, Comisia de lichidare, fără acordul asociaților și fără aprobarea de către instanța de judecată, a petrecut trei licitații și a trecut la negocieri directe. Consideră că înstrăinarea patrimoniului societății fără aprobarea de către instanța de judecată și fără acordul asociaților-proprietari ai acestui patrimoniu constituie încălcare a dreptului de proprietate și exproprierea asociaților.

Au declarat că pe parcursul a 6 ani nu se pot folosi de patrimoniul care le aparține. Acest fapt dovedește că 139 asociați ai SRL „Farmacia-89 Sănătate” sunt expropriați de proprietatea care au obținut-o la cumpărarea întreprinderii de stat.

Au menționat că în baza contractului de vânzare-cumpărare a patrimoniului de stat la concursul public nr. 196 din 24.11.1995 și conform statutului SRL „Farmacia-89 Sănătate”, toți asociații au primit certificate de cotă, care este un document nominativ ce atestă că persoana respectivă este proprietar al bunurilor societății.

Au invocat că în realitate, Comisia de lichidare a efectuat acțiuni comerciale care nu au fost necesare lichidării, a dat în arendă încăperea societății, iar banii încasați de la arendă au fost folosiți în scopuri personale. Darea în arendă a încăperii societății la un preț mizerabil nu poate fi considerată acțiune în scopul lichidării, deoarece societatea nu are datorii și creditori, iar pe contul societății era o sumă suficientă pentru cheltuieli.

În așa fel, Comisia de lichidare a folosit patrimoniul societății în scopuri personale, a prejudiciat societatea și asociații și nu a respectat art. 315 Cod civil, care prevede că proprietarul are dreptul de posesiune, de folosire și de decizie asupra bunului.

Totodată, au invocat faptul că proiectul de împărțire a activelor calculate și raportul privind lichidarea se prezintă spre aprobare instanței de judecată, care a desemnat lichidatorul. Însă, bilanțul de lichidare al societății și planul de repartizare a patrimoniului nu este efectuat, examinat și aprobat de Comisia de lichidare și de instanța de judecată. În această privință nu este primită nici o decizie. Decontările din contul bancar al societății, care au avut loc la 13.11.2011 în sumă de 22 550 de lei, inclusiv 14 100 de lei în numerar, la 20.04.2014 în sumă de 9 974,60 de lei și la

26.06.2015 în sumă de 17 028 de lei, sunt dovadă că banii societății au fost folosiți în scopuri personale.

Prin acest fapt, Comisia de lichidare a prejudiciat societatea și asociații și trebuie să răspundă pentru acest fapt. Așadar, asociații declară că sunt proprietari ai patrimoniului societății, că societatea nu are datorii și că înstrăinarea patrimoniului de către lichidator nu este necesară, înstrăinarea cotei de participare poate fi efectuată numai de asociat, asociații au dreptul de preemțiune la cumpărarea cotelor propuse spre vânzare, dreptul de proprietate este garantat prin lege și nimeni nu poate fi silit să cedeze proprietatea sa.

Au solicitat reclamanții:

restabilirea dreptului de proprietate al asociaților asupra bunului cumpărat de 139 persoane fizice la privatizarea întreprinderii de stat conform contractului de vânzare-cumpărare, reorganizarea SRL „Farmacia -89 Sănătate” într-o societate cu o formă juridică de organizare conform legislației;

pentru reorganizare SRL „Farmacia-89 Sănătate” de acordat 6 luni conform prevederilor art. 11 a Legii nr. 135 din 14.06.2007;

la efectuarea oricăror acțiuni cu patrimoniul societății de respectat dreptul de proprietate al fiecărui asociat, care este inviolabil și este garantat de Constituția RM, Legea despre proprietate, Codul civil și de normele internaționale;

de interzis lichidatorului SRL „Farmacia-89 Sănătate” înstrăinarea patrimoniului societății și efectuarea oricăror acțiuni în privința patrimoniului societății fără acordul asociaților, deoarece societatea nu are datorii și înstrăinarea patrimoniului nu este o necesitate;

asociații, care doresc să-și înstrăineze cotele de participare, să le înstrăineze conform art.152 Cod civil al RM și art.25 a Legii nr.135 din 14.06.2007 , respectând dreptul de preemțiune a celorlalți asociați.

Pe parcursul judecării cauzei, asociatul Cojocarul Igor a depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d.32-37 vol. 5), prin care a solicitat:

restabilirea dreptului asociaților la proprietate; reorganizarea societății într-o formă conform legislației în vigoare;

încasarea de la membrii comisiei de lichidare A. Sobcenco, S. Iacobenco, L. Caraciovscăia, L. Ozmiteli și Iu. Pimanov în folosul SRL „Farmacia-89 Sănătate” a mijloacelor bănești în sumă de 49 813, 50 lei (22 811, 50 lei sustrase la 13.11.2011, 9 974 lei sustrase la 20.05.2014 și 17 028 lei sustrase la 26.06.2015 ilegal din contul SRL „Farmacia-89 Sănătate”);

încasarea de la membrii comisiei de lichidare în folosul SRL „Farmacia-89 Sănătate” a prejudiciului cauzat în perioada 2011-2016, prin locațiunea încăperii la un preț nereal și folosirea patrimoniului societății în scopuri personale și în interesele terților o perioadă de 4 ani și 7 luni, în sumă de 253 000 (55 200 lei pentru fiecare an);

încasarea de la lichidatorul Balan Vladimir în folosul SRL „Farmacia-89 Sănătate” a prejudiciului cauzat societății în perioada 2016-2018 prin locațiunea încăperii ce aparține SRL „Farmacia-89 Sănătate” la un preț nereal și folosirea patrimoniului societății în folosul terților timp de 1 an și 8 luni, în sumă de 92 000 lei (55 200 lei pentru fiecare an timp de 1 an și 8 luni);

încasarea de la lichidatorii A. Sobcenco și V. Balan în folosul SRL „Farmacia-89 Sănătate” a prejudiciului cauzat societății prin administrarea incorectă și incompetentă, care a condus la sancționarea societății de către organele fiscale, după cum urmează: de la lichidatorul A. Sobcenco a prejudiciului cauzat prin neachitarea taxelor fiscale în mărime de 5949 lei; de la lichidatorul V. Balan pentru ne prezentarea documentelor contabile în sumă de 50 000 lei.

Prin hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost respinsă.

La 08 aprilie 2019 Cojocaru Maria a declarat apel împotriva hotărârii din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Iar la 11 aprilie 2019, apel a declarat Cojocaru Igor.

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Cojocaru Maria și apelul declarat de Cojocaru Igor și a fost menținută hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Cu referire la pretenția din acțiune privind reorganizarea societății, instanța de apel a menționat că SRL „Farmacia-89 Sănătate” a fost fondată la 15 ianuarie 1996 de către 139 asociați.

La 17 noiembrie 2007 a intrat în vigoare Legea nr. 135 privind societățile cu răspundere limitată. Potrivit art. 11 alin. (1) din legea enunțată (conform redacției la data adoptării), numărul asociaților societății cu răspundere limitată nu poate fi mai mare de 50. Societatea cu un număr mai mare de 50 de asociați este obligată, în termen de 6 luni, să se reorganizeze, să se lichideze sau să reducă numărul asociaților. În cazul neîndeplinirii condițiilor menționate, societatea va fi lichidată în baza hotărârii instanței de judecată, la cererea persoanelor interesate.

Prin încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 07 august 2015 (irevocabilă din 05 mai 2016), a fost revocată Comisia de lichidare a SRL „Farmacia-89 Sănătate” și s-a încetat activitatea acesteia. A fost numit în funcția de lichidator al SRL „Farmacia-89 Sănătate” - administratorul autorizat Balan Vladimir. Au fost înlăturate organele de conducere ale SRL „Farmacia-89 Sănătate” de la administrarea societății, fiind obligată comisia de lichidare să transmită lichidatorului patrimoniul societății (f.d.56-57 vol. 4).

Colegiul instanței de apel a constatat că asociații au eșuat să reorganizeze societatea sau să reducă numărul asociaților în interiorului termenului de 6 luni acordat prin lege, fapt ce a generat inițierea procedurii de lichidare. Prin urmare, pretenția reclamanților cu privire la reorganizarea societății nu mai poate fi admisă la această etapă, dreptul respectiv fiind epuizat.

Totodată, este relevant faptul că hotărârea privind inițierea procedurii de lichidare este irevocabilă, iar efectele acestui act judecătoresc nu pot fi ignorate.

În astfel de împrejurări, instanța de apel a considerat că nu poate fi admisă nici pretenția reclamanților cu privire la restabilirea dreptului de proprietate, or în circumstanțele speței nu se atestă o încălcare a acestui drept al asociaților sau o expropriere precum invocă reclamanții, procedura de lichidare fiind o procedură absolut legală și necesară. Iar, înstrăinarea patrimoniului persoanei juridice dizolvate este o operațiune inerentă procedurii de lichidare.

Așadar, cerința reclamanților de a interzice lichidatorului să înstrăineze patrimoniul SRL „Farmacia-89 Sănătate” a fost apreciată de instanța de apel ca fiind abuzivă și imposibil de a fi admisă, fiind în contradicție cu prevederile legale, esența procedurii de lichidare și actele judecătorești irevocabile.

În ce privește repararea prejudiciului material, instanța de apel a reiterat poziția instanței de fond și a explicat faptul că existența pretinsului prejudiciu nu a fost demonstrată. Or, nu a fost constatată administrarea defectuoasă a patrimoniului societății sau folosirea acestuia de către lichidatori în interese personale. Prin urmare, acțiunea a fost apreciată ca neîntemeiată și în această parte.

La 15 ianuarie 2020 Cojocaru Maria a declarat recurs împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare.

La 03 februarie 2020 Cojocaru Maria a depus supliment la cererea de recurs.

A menționat că instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului, iar concluziile expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a emis decizia la data de 19 noiembrie 2019. Astfel, recursul depus la data de 15 ianuarie 2020 este în termen.

Curtea Supremă de Justiție a transmis în adresa intimaților copia recursului.

Prin referință lichidatorul SRL „Farmacia-89 Sănătate”, Balan Vladimir a solicitat de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Cojocaru Maria în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cojocaru Maria nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Cojocar Maria

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Cojocaru Maria se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru